ΑΠΕΛΕΥΘΕΡΩΣΗ ΚΑΙ ΒΙΑ

Ἐξηγεῖται ψυχολογικὰ ἡ συμμετοχὴ γυναικῶν σὲ τρομοκρατικὲς πράξεις

ΑΡΘΡΟ ΑΜΕΡΙΚΑΝΙΔΟΣ ΕΓΚΛΗΜΑΤΟΛΟΓΟΥ

ΟΥΑΣΙΓΚΤΩΝ. Ἀρχηγὸς τῆς ὁμάδας τῶν ἀναρχικῶν ποὺ ἀπήγαγαν καὶ ἐκτέλεσαν τὸν Δυτικογερμανὸ μεγαλοβιομήχανο Χάνς — Μάρτιν Σλέγιερ, ἦταν ἡ Φεντερίκα Κράμπε, 27 χρονῶν, φοιτήτρια κάποτε τῆς κοινωνιολογίας καὶ τῆς ψυχολογίας. Ὁ ἀριθμὸς τῶν γυναικῶν, ποὺ μαζὶ μὲ τοὺς ἄνδρες, κάνουν ἀπαγωγές, ἐκτελέσεις, ἀεροπειρατεῖες καὶ λιστεῖες, στὸ ὄνομα τῆς ἐπανάστασης, αὐξάνεται διαρκῶς.

Πολλὲς ἀπὸ τὶς γυναῖκες αὐτές, καὶ ἀνάμεσά τους καὶ ἡ Σουζὰν Ἄλμπρεχτ, ποὺ κατηγορεῖται γιὰ τὴν δολοφονία ἑνὸς Δυτικογερμανοῦ μεγαλοτραπεζίτη, φίλου τῆς οἰκογενείας της, ἀνήκουν στὴν ὁμάδα «Μπάαντερ — Μάϊνχοφ».

«Οἱ γυναῖκες ὅμως ἔχουν ἀναπτύξει ἔντονη τρομοκρατικὴ δράση καὶ σὲ ἄλλες χῶρες, ἐκτὸς ἀπὸ τὴν Δυτικὴ Γερμανία. Στὴν Ἰαπωνία, π.χ. ἡ Φουζάκο Σιγκενόμπου, θεωρεῖται ἡ «βασίλισσα τοῦ Γιαπωνέζικου Ἐρυθροῦ Στρατοῦ».

Στὴν Ἰταλία, ἡ Μαργαρίτα Κάγκολ, ποὺ σκοτώθηκε σὲ ἀνταλλαγὴ πυρῶν μὲ τὴν ἀστυνομία, ἔχει γίνει ἡ «μάρτυρας» τῶν ὁμοϊδεατῶν της. Στὴν Ἰρλανδία, κυριαρχεῖ ἡ μνήμη τῆς νεκρῆς πιὰ Μαίρη Ντράμ, τῆς «Γιαγιὰ Φαρμάκι», ὅπως τὴν ὀνόμαζαν, ποὺ ἦταν κάποτε ἀντιπρόεδρος τοῦ «Σίνν Φέϊν», τῆς πολιτικῆς πτέρυγας τοῦ Ι.Ρ.Α. Στὶς Ἡνωμένες Πολιτεῖες, ἡ Πάτυ Χήρστ, συμμετεῖχε μὲ τοὺς ἀπαγωγεῖς της σὲ λιστεῖες. Μεταξὺ τῶν ἡγετῶν τοῦ «Συμβιωτικοῦ Στρατοῦ», ποὺ ἀπήγαγε τὴν Πάτυ Χήρστ, ἦταν πέντε γυναῖκες.

Στὶς γραμμὲς τῶν «Μαύρων Πανθήρων» καὶ στὶς ἔνοπλες δυνάμεις τῶν ἀπελευθερωτικῶν κινημάτων, ἡ συμμετοχὴ τῶν γυναικῶν εἶναι ἀθρόα.

Τί ὠθεῖ ὅλες αὐτὲς τὶς γυναῖκες στὴν βία; Τὴν ἀπάντηση ἀποπαθεῖ νὰ δώσει μία γυναίκα, ἡ ἐγκληματολόγος Φρέντα Ἄντλερ, ποὺ θεωρεῖται αὐθεντία στὸν τομέα τῆς γυναικείας ἐγκληματικότητας. Ἡ Φρέντα Ἄντλερ, 43 χρονῶν, εἶναι ὑφηγήτρια τῆς Ἐγκληματολογίας στὸ Πανεπιστήμιο τοῦ Νιούγιορκ, καὶ συγγραφέας τοῦ βιβλίου «Ἀδελφὲς στὸ ἔγκλημα», ποὺ ἔχει σὰν θέμα του τὴν γυναικεία ἐγκληματικότητα.

«ΔΕΥΤΕΡΟ ΣΥΝΔΡΟΜΟ»

Μία ἀπὸ τὶς αἰτίες ποὺ ὠθοῦν τὴν γυναίκα στὴν βία, λέει ἡ Φρέντα Ἄντλερ, εἶναι τὸ λεγόμενο «δεύτερο καλύτερο σύνδρομο».

«Στὸ παρελθόν», ἐξηγεῖ ἡ δια κεκριμένη ἐγκληματολόγος, «οἱ γυναῖκες ἦταν ἀποκλεισμένες ἀπὸ τέτοιες δραστηριότητες. Σήμερα, ὅμως, καθὼς ἔχουν γίνει ἀποδεκτὲς καὶ στὸν τομέα τῆς ἐγκληματικότητας, θέλουν νὰ ἀποδείξουν καὶ στὸν ἑαυτό τους καὶ στοὺς ἄνδρες, ὅτι ἀξίζουν. Μέχρι τώρα, ἡ κοινωνία, τὶς θεωροῦσε πολίτες δεύτερης κατηγορίας. Μὲ τὴν συμμετοχή τους σὲ ὅλα. ἀκόμα καὶ στὸ ἔγκλημα προσπαθοῦν νὰ ἐξισωθοῦν μὲ τοὺς πολίτες πρώτης κατηγορίας, δηλαδὴ τοὺς ἄνδρες».

«Ἄλλοι λόγοι ποὺ ὁδηγοῦν τὶς γυναῖκες στὴν τρομοκρατικὴ δράση, εἶναι κατὰ τὴν Δρ. Ἄντλερ, οἱ βαθειὲς κοινωνικὲς ἀλλαγὲς ποὺ ἐπῆλθαν, μετὰ τὸν Δεύτερο Παγκόσμιο πόλεμο, μὲ διαρκῶς καὶ μεγαλύτερη πολιτικοποίηση καὶ συμμετοχὴ τῶν γυναικῶν στὴν κοινωνικὴ ζωή.

«Ἐφ' ὅσον οἱ γυναῖκες συμμετέχουν ἐνεργὰ στὴν κοινωνικὴ ζωὴ» ἐξηγεῖ ἡ Φρέντα Ἄντλερ, «καὶ ἀναλαμβάνουν τὴν ὁποιαδήποτε εὐθύνη ἐπιχειρήσεων ἢ κυβερνητικὲς θέσεις, εἶναι φυσικὸ νὰ ἀναμιχθοῦν σ ὅλους τοὺς τομεῖς, συμπεριλαμβανομένου καὶ τοῦ ἐγκλήματος. Καὶ οἱ ἄνδρες, σ' αὐτὴ τὴν περίπτωση, τὶς δέχονται, ἐφ' ὅσον ἀποδείξουν ὅτι ἀξίζουν».

Ἡ διεθνὴς προβολὴ ποὺ γίνεται στὶς γυναῖκες τρομοκράτισσες, ἀσκεῖ μία αἴγλη πάνω τους, γιατὶ τοὺς δίνει τὴν δυνατότητα νὰ δηλώσουν δημόσια τὴν ἀπελευθέρωσή τους.

«Τοὺς δίνει τὴν εὐκαιρία νὰ διακηρύξουν: «ἐγὼ ἔχω ἀπελευθερωθεῖ ἀπὸ τὰ παλιὰ πρότυπα γυναίκας. Εἶμαι ἄξια νὰ ἀναλάβω τὸν ρόλο τοῦ ἄνδρα, ἀκόμα καὶ στὴν διάπραξη τοῦ ἐγκλήματος» προσθέτει ἡ Φρέντα Ἄντλερ».

Ἡ Λεϊλὰ Χαλέντ, ἡ νεαρὴ Παλαιστίνια ποὺ πῆρε μέρος σὲ ἀεροπειρατεία, τὸ καλοκαίρι τοῦ 1970 καὶ ποὺ ἀπὸ πολλοὺς θεωρεῖται τὸ «πρότυπο» γιὰ τὶς γυναῖκες τρομοκράτισσες, εἶχε δηλώσει σὲ μία συνέντευξή της:

«Οἱ γυναῖκες δραστηριοποιοῦνται γιὰ νὰ ἀποδείξουν ὅτι μποροῦν νὰ κάνουν ὅ,τι καὶ οἱ ἄνδρες — καὶ ἀκόμα περισσότερα. Σὲ ὁρισμένες ἀποστολές, οἱ γυναῖκες εἶναι ἀποτελεσματικότερες ἀπὸ τοὺς ἄνδρες, γιατὶ ἔχουν μεγαλύτερη ψυχραιμία».

Ἡ δήλωση αὐτὴ ἐπιβεβαιώνει τὴν ἄποψη τῆς Δρ. Ἄντλερ ὅτι ἡ τρομοκρατικὴ δραστηριότητα δίνει στὶς γυναῖκες τὴν εὐκαιρία νὰ διαδηλώσουν τὴν ἀπελευθέρωσή τους.

Ἡ συμμετοχὴ τῆς γυναίκας στὴν πολιτικὴ βία, δὲν ξεκίνησε μὲ τὴν Λαϊλὰ Χαλέντ. Ἡ Σαρλὰτ Κορντὲ δολοφόνησε τὸν Μαρά, κατὰ τὴν Γαλλικὴ Ἐπανάσταση. Τὸν 19ο αἰῶνα, ἡ συμμετοχὴ τῶν γυναικῶν σὲ ἀναρχικὲς τρομοκρατικὲς ἐνέργειες, εἶχε σοκάρει τὴν Εὐρώπη. Στὶς ἀρχὲς τοῦ 20οῦ αἰῶνα, ἐμφανίστηκαν ἐξέχουσες γυναικεῖες μορφές, ποὺ θαυμάζονται καὶ σήμερα ἀπὸ τὶς σύγχρονες ἐπαναστάτριες, ὅπως ἡ Ρόζα Λούξεμπουργκ, ἡ Γερμανίδα κομμουνίστρια καὶ ἡ Μὰντ Γκὸν Μπρᾶϊντ ἡ λεγόμενη «Ζὰν ντ' Ἀρκ τῆς Ἰρλανδίας».

Οἱ περισσότερες ἀπὸ τὶς γυναῖκες τρομοκράτισσες, λέει ἡ Φρέντα Ἄντλερ, εἶναι νέες, μορφωμένες, ἀνήκουν στὴν ἀστικὴ τάξη καὶ ἔχουν ἀπογοητευτεῖ ἀπὸ τὴν κοινωνία τῆς ἀφθονίας, στὴν ὁποία ζοῦν. Οἱ Δυτικογερμανοὶ ἐμπειρογνώμονες συνδέουν αὐτὴ τὴν ἀπογοήτευση μὲ τὴν δημιουργία τῆς ὁμάδας «Μπάαντερ - Μάϊνχοφ», τῆς ὁποίας δύο ἀπὸ τὰ ἱδρυτικὰ στελέχη, ἡ Οὐλρικε Μάϊνχοφ καὶ ἡ Γκούντρουν Ἔνολιν, «αὐτοκτόνησαν στὰ κελιά τους.

Μερικὲς φορὲς εἶναι δυνατὸν νὰ στραφεῖ μία γυναίκα στὴν τρομοκρατικὴ δραστηριότητα ἀπὸ ἁπλῆ ἀνία.

«Ἡ ἀνία, ὑποστηρίζει ἡ Δρ Ἄντλερ, εἶναι ἕνα παθητικὸ δικαίωμα καὶ προνόμιο τῆς γυναίκας τῆς ἀστικῆς τάξης, καὶ ἕνας τρόπος καταπολεμήσεώς της εἶναι καὶ ἡ τρομοκρατία».

Ἕνας ἀκόμη λόγος ποὺ οἱ νεαρὲς κοπέλλες ὁδηγοῦνται στὴν τρομοκρατία, πηγάζει ἀπὸ τὸ γεγονὸς ὅτι θέλουν νὰ σοκάρουν τοὺς γονεῖς τους, μὲ τὴν νεανική τους ἐξέγερση.

«Σήμερα, ἡ μαριχουάνα καὶ τὸ χασὶς δὲν ἀνησυχοῦν πιὰ τοὺς γονεῖς. Οἱ γυναῖκες εἶναι ἐλεύθερες νὰ πιοῦν, νὰ ἔχουν σεξουαλικὲς σχέσεις χωρὶς νὰ σοκάρουν κανένα. Εἶναι, λοιπόν, δύσκολο νὰ βρεθεῖ ἕνας τρόπος ἐξεγέρσεως ποὺ δὲν προκαλεῖ ἀνησυχία στοὺς γονεῖς. Ἕνας ἀπὸ αὐτοὺς εἶναι ἡ τρομοκρατία». καταλήγει ἡ Φρέντα Ἄντλερ.

ΑΡΘΡΟ ΓΑΛΛΙΚΟΥ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΥ

Ἕνα νέο ἰδεολογικὸ «ὑπόβαθρο» στ' ἀμερικανικὰ Πανεπιστήμια

Δημιουργεῖται παρὰ τὴν φαινομενικὴ «σχιζοφρένεια»

Η ΖΩΗ ΤΩΝ ΦΟΙΤΗΤΩΝ ΣΤΑ «ΚΑΜΠΟΥΣ»

ΠΑΡΙΣΙ. Στὸ περιοδικὸ «Νουβέλ Ὀμπσερβατὲρ» δημοσιεύτηκε τὸ ἀκόλουθο ἄρθρο γιὰ τὰ ἀμερικανικὰ πανεπιστήμια:

«Τὰ Πανεπιστήμια τοῦ Γιέηλ, τῆς Πενσυλβανίας, τοῦ Κόρνελ, τοῦ Μπέργκλεϋ καὶ τοῦ Στάνφορντ μᾶς δίνουν τὴν ἐντύπωση, τῶν πανεπιστημίων τοῦ Καίμπριτζ καὶ τῆς Ὀξφόρδης ποὺ βγῆκαν ἀπὸ τὴ βρεταννικὴ ὁμίχλη καὶ διακριτικότητα καὶ μεταφυτεύθηκαν μέσα στὸ ὕπαιθρο ἢ στὶς πλαγιὲς ἑνὸς βουνοῦ... Εἶναι νησίδες σοβαρότητας καὶ γνώσης ποὺ καλλιεργοῦν τὴν πίστη στὴν ἀλήθεια — ἔτσι γράφουν οἱ πρωμετωπίδες ὁρισμένων «φάκιουλτυ κλάνς» — ἀλλὰ μὲ διακριτικότητα καὶ χωρὶς νὰ μπαίνουν σὲ ξένα χωράφια.

Ἐπομένως τὸ πανεπιστήμιο δὲν μονοπωλεῖ τὴν πνευματικὴ καὶ τὴν πολιτικὴ ζωή. Ὅσα πανεπιστήμια ὑπάρχουν, ἄλλες τόσες, αἱρέσεις ὑπάρχουν. Ἔτσι ὁ «πανεπιστημιακὸς λόγος» ὁ λόγος, τῶν κοινωνικῶν ἐπιστημῶν ποὺ δημιουργεῖ τὸ ἰδεολογικὸ ὑπόβαθρο μιᾶς ἐποχῆς, μπορεῖ νὰ ὑπάρχει στὶς Ἡνωμένες Πολιτεῖες, ἀλλὰ δὲν φαίνεται νὰ ἀποτελεῖ μιὰ καταθλιπτικὴ παρουσία πάνω σ' ὅλες τὶς ἄλλες ἐκδηλώσεις τῆς κοινωνικῆς ζωῆς. Οὔτε ὁ Τζὼν Κέητζ, οὔτε ὁ Μπόμπ Γουίλσον, οὔτε ὁ Ἄντυ Γουώρχωλ, νοιώθουν τρομαγμένοι ἀπὸ κάποιον «δεσπότη τοῦ στοχασμοῦ» ποὺ ἐξάλλου δὲν ὑπάρχει. Ἀκόμη καὶ ὁ Τσόμσκυ, εἶναι μιὰ μορφὴ μὲ πολὺ μεγαλύτερο κύρος, στὸ Παρίσι, παρὰ στὶς ΗΠΑ. Καὶ ἂν σχεδὸν ὅλοι διδάσκουν, τὸ κάνουν γιὰ νὰ κερδίσουν τὴν ζωή τους, ὅπως ὁ Γκόργκυ ἔπλυνε πιάτα σ' ἕνα ρεστωράν. Καμμιὰ αὐθεντία πιὰ νὰ βασίζεται πάνω σ' ἕνα λίγο—πολὺ καθαγιασμένο λόγο δὲν δεσπόζει αὐτὸν τὸν πολυποίκιλο ἐθνικό, ἱστορικὸ καὶ ἰδεολογικὸ χῶρο.

ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ ΤΩΝ ΗΧΩΝ

Ξέρω Εὐρωπαίους ποὺ τὸ γεγονὸς αὐτὸ τοὺς προκαλεῖ ἄγχος. Ἡ πνευματικὴ ζωὴ ἐκεῖ κάτω, λένε γιὰ τὶς ΗΠΑ, εἶναι ἕνα μωσαϊκὸ ἀπὸ γκέττο χωρὶς καμμιὰ ἐσωτερικὴ ἐπικοινωνία. Μιὰ ἀκριβῶς γιὰ τὸν ἴδιο λόγο μπορεῖ κανεὶς νὰ προχωρήσει πολὺ μακρύτερα ἂν ἔχει νὰ κάνει κάτι μ' αὐτὰ τὰ «γκέττο» τῶν στοχασμῶν, τῶν ἤχων, τῶν χειρονομιῶν, τῶν χρωμάτων. Καὶ αὐτὸ ἐπειδὴ ὁ ἀμερικάνικος πολιτισμὸς μὲ τὸ διπλό του χρόνο, τὸν χρόνο τῆς κοινῆς ἱστορίας ἑνὸς νεαροῦ ἔθνους δύο αἰώνων, τὸν χρόνο τῆς ἱστορίας τῶν ἐθνικοτήτων, καὶ τῶν πολὺ παλαιῶν δοξασιῶν —δὲν εἶναι πολιτισμὸς τοῦ λόγου: Εἶναι πολιτισμὸς τῶν ἤχων τῶν χειρονομιῶν, τῶν χρωμάτων τῶν ἀριθμῶν, εἶναι πολιτισμός, τῶν μουσικῶν, τῶν χορευτῶν, τῶν ζωγράφων, τῶν μηχανικῶν. Καὶ γι' αὐτὸ ἀκριβῶς τὸ πανεπιστήμιο εἶναι ἀναγκαστικὰ καὶ πάντοτε περιθωριακό.

Μέσα στὸ πανεπιστήμιο θὰ παραχθεῖ μιὰ τεχνητὴ γνώση — ἡ «καθαρὴ» ἐπιστήμη, ἡ λογικὴ ἡ οἰκονομία, ἡ πολιτειολογία— γιὰ νὰ κατευθύνει τὶς διακυμάνσεις τοῦ δολλαρίου καὶ γιὰ νὰ ἐμπνεύσει τὸ πιὸ χεγγελιανὸ πολιτικὸ ἐπίτευγμα ποὺ ἔγινε: τὴν ἐγκαθίδρυση τοῦ ἀπόλυτου κράτους (ἐλλείψει ἀπόλυτου πνεύματος) ποὺ καταπίνει ὅλες τὶς κρίσεις καὶ ποὺ μειώνει τὴν καταπιεστική του δύναμη μὲ μιὰ σοφὴ δοσολογία οἰκονομικῶν καταναγκασμῶν καὶ δικαιωμάτων τοῦ ἀνθρώπου... Ἀλλὰ τὸ ψυχικὸ συμπλήρωμα ποὺ ἀποτελοῦν στὴν Εὐρώπη καὶ στὴν Γαλλία οἱ «Ἀνθρωπότητες» δὲν κατέχει ἐδῶ τὴν θέση μιᾶς συνοπτικῆς λαϊκῆς θρησκείας. Στὶς Ἡνωμένες Πολιτεῖες, ὑπάρχει πολὺς χῶρος, πολὺ μνήμη, καὶ πολὺ τζάζ γιὰ κάτι τέτοιο.

ΟΙ ΚΑΤΟΙΚΟΙ ΤΩΝ «ΚΑΜΠΟΥΣ»

Οἱ κάτοικοι τῶν «κάμπους», ποὺ νιώθουν τὴν ἴδια ἄνεση στὸ Μπρόντγουαίη καὶ στὶς παραστάσεις ποὺ δίνονται στὶς ἐγκαταλειμμένες ἀποθῆκες τοῦ λιμανιοῦ (λόφτς) σμίγουν ἀπροβλημάτιστα μὲ τὸν Χούσσερλ, μὲ τὸν Λακάμ ἢ μὲ τὸ «νέο μυθιστόρημα». Στὴν πραγματικότητα ἔχω τὴν ἐντύπωση ὅτι γι' αὐτοὺς ὅλα αὐτὰ εἶναι διάφοροι λόγοι ἀνάμεσα σὲ τόσους ἄλλους, σημεῖα ποὺ ἀντικαθρεφτίζουν ἴσως τὴν πραγματικότητα μιὰ καὶ ἡ πραγματικότητα εἶναι στὴν οὐσία ἕνα σημεῖο τοῦ τίποτε, τοῦ Θεοῦ ὅπως καὶ τοῦ Διαβόλου. Μὲ μιὰ λέξη, ὅλα αὐτὰ γιὰ τὸν ἀμερικάνο πανεπιστημιακὸ ἄνθρωπο, δέν παρουσιάζουν καὶ μεγάλες διαφορὲς ἀνάμεσά τους. Ὅταν τὸ μετρὸ μᾶς μετέφερε ἀπὸ τὸ Χωριὸ στὸ «κάμπους» τοῦ Πανεπιστημίου Κολούμπια, ὅταν μεγάλοι περίπατοι μέσα σέ φωτισμένες λεωφόρους καὶ κάτω ἀπὸ ἁπράσιτες στέγες μᾶς ὁδηγοῦσαν ἀπὸ τὰ ἐργαστήρια στὴν παράξενη συνοικία τῶν λιμενεργατῶν, ὅπου οἱ ἄνθρωποι τοῦ πανεπιστημίου ἑνοιωθαν τὴν ἴδια, ἄνεση ὅπως καὶ μπροστὰ στὰ βιβλία τους εἶχα τὴν ἐντύπωση, ὅτι αὐτὸ ποὺ ἔβλεπα μπροστά μου τὴν μιὰ παρουσιαζόταν σὰν φαινομενολόγοι ἢ σοφοὶ «φορμαλιστές» καὶ τὴν ἄλλη γινόντουσαν ἠθοποιοὶ μιᾶς γιορτῆς τρελλῶν.

Αὐτὲς τὶς στιγμὲς ψυχεδελικῆς ἔντασης τὶς ἀναπαράγουν στὶς παραδόσεις τῶν μαθημάτων, στὶς ἀναγνώσεις, στὶς ἐκκλησίες τους στὴν φιλία τους. Κατάλαβα τότε ὅτι τὰ δικά μας ραφιναρίσματα, οἱ ἀνθρωπιστικὲς ἐπιστῆμες στὴν Γηραιὰ Ἤπειρο ἀναφορικὰ μὲ τὴν γλῶσσα, τὴν λογοτεχνία, τὴν θρησκεία ἢ τὴν ἱστορία, ἀνταποκρίνονται σ' αὐτοὺς σὲ κάτι τὸ ἔντονα «βιωματικό», γιὰ τὸ ὁποῖο ὅμως δὲν διαθέτουν τὸν ἀντίστοιχο «λόγο». Γι' αὐτὸ ὅμως τὸν λόγο καταφεύγουν σὲ μᾶς γιὰ ὅλα τὰ θέματα, ἐκτὸς ὅταν πρόκειται γιὰ τὸ μάρκετινγκ ἢ τὴν μόδα. Καὶ σκέφθηκα τελικά, μπροστὰ στὴ δική μας πολιτικὴ ὑπόσταση (στὴν ὁποία συνέβαλαν ὅλοι, πολιτικάντηδες ὅσο καὶ διανοούμενοι) ὅτι αὐτὴ ἡ πολύμορφη ὁριακότητα τοῦ ἀμερικάνικου πανεπιστημίου ποὺ ἐκτιμᾶ ἰδιαίτερα τὶς πνευματικὲς ἱκανότητες, τὶς γνώσεις καὶ γενικὰ τὴν ἐπιστημονικὴ ἐπίδοση, θὰ παραμείνει ἕνας φιλόξενος χῶρος γιὰ ὅλους ἐκείνους ποὺ ἐπιμένουν νὰ θεωροῦν, τὴν σκέψη τους μέσο ἐργασίας. Μακάρι νὰ μὴν τὸ ἐννοοῦν ὅπως ἐμεῖς τὸ ἀκοῦμε, ἀλλὰ εἶναι ἄραγε τόσο λυπηρὸ αὐτό;

Ξαφνικὰ ὅμως ἡ ἀφαίρεση τῆς μάσκας τους μὲ συναρπάζει. Ἂν τιλαμβάνομαι ὅτι ἡ δῆθεν κοινωνικοποιημένη σχιζοφρένεια ξεχειλίζει ἀπὸ παντοῦ καὶ προσπαθοῦν νὰ τὴν συγκρατήσουν μὲ τὴν αἰσθηματικότητα, ἢ μὲ τὴν συσσώρευση ἀναφορῶν. Ἂν τὸ προλεταριάτο ἔγινε μιὰ ἀθέβαιη ἔννοια, τὸ «προφεταριᾶτο» (ἡ τάξη τῶν καθηγητῶν) θὰ τὸ ἀντικαταστήσει γιὰ νὰ ἐνωθεῖ παντοῦ σ' ὅλον τὸν κόσμο;

Ἀνακαλύπτεις τὴν Ἀμερική, ποὺ ὀνειρεύεσαι στὴν χώρα σου. Ἔτσι θὰ ἤθελα νὰ μπορῶ νὰ τὴν ἐπισκέπτομαι ὅσο τὸ δυνατὸν συχνότερα μ' ἕνα ἀδιάκοπα ἀνανεούμενο ἀλαϊ—ρετούρ ἀνάμεσα σὲ Παρίσι — Νέα Ὑόρκη. Ἔτσι εἶδα τὴν Ἀμερικὴ μέσα στὴν γενναιοψυχία τῶν πανεπιστημιακῶν, τῆς χώρων ὅπου βρίσκουν καταφύγιο οἱ ἀντιφρονοῦντες φίλοι μου ἀπὸ τὴν Μόσχα ἢ τὴν Πράγα.

Ἔτσι τὴν εἶδα τὴν Ἀμερικὴ μέσα ἀπὸ τὶς ἐμπιστευτικὲς ἐρωτήσεις τῶν φοιτητῶν τῆς Κολούμπια. Ἔτσι τὴν εἶδα τὴν Ἀμερικὴ μέσα ἀπὸ τὴν εἰρηνόφιλη ἢ ἀπολιτική, βαθυστόχαστη ἢ ἀφελή, κοσμοπολίτικη ἢ τοπικὴ μετριοπάθεια τῶν ἐρευνητῶν της —αἰώνιων σκαπανέων τοῦ θεάτρου, τοῦ χοροῦ, τῆς ζωγραφικῆς, τῆς κυβερνητικῆς... Δὲν θεωροῦν τὸν ἑαυτό τους σὰν διανούμενους — μεσάζοντες ἀνάμεσα στὶς μάζες καὶ τὴν ἐξουσία. Αὐτὸ ἀκριβῶς εἶναι ἐκεῖνο ποὺ τοὺς κάνει ἀφελεῖς, ἀλλὰ ἀποτελεσματικούς τεχνοκράτες. Πρόκειται ἑπομένως γιὰ ἕναν πολυποίκιλο καὶ πολυ—λογικὸ πνευματικὸ χῶρο. Μιὰ πιθανότητα ἐλευθερίας ἐνάντια στὴν παντοτεινὰ διπολικὴ εὐρωπαϊκὴ παράδοση; Ἕνα ὄνειρο. Μιὰ οὐτοπία.

ΜΝΗΜΟΣΥΝΑ

Τελοῦντες αὔριον Κυριακὴν καὶ ὥραν 9.30 π.μ. εἰς τὸν ἱερὸν ναὸν Ἁγίας Φωτεινῆς Πατρῶν, ἐτήσιον μνημόσυνον ὑπὲρ ἀναπαύσεως τῆς ψυχῆς τῆς λατρευτῆς μας μητρός, ἀδελφῆς, μάμμης καὶ θείας

ΜΑΡΙΑΣ χήρας ΒΑΣ. ΣΟΥΤΖΟΓΛΟΥ

(ΕΤΩΝ 73)

παρακαλοῦμεν πάντας τοὺς τιμῶντας τὴν μνήμην της ὅπως προσέλθουν καὶ ἑνώσουν μεθ' ἡμῶν τὰς πρὸς τὸν Ὕψιστον δεήσεις των.

Τὰ τέκνα: Γεώργιος καὶ Οὐρανία, Εὐάγγελος καὶ Ἀθανασία, Νικόλαος καὶ Ἑλένη Σουτζόγλου. Οἱ ἀδελφοί: Θρασύβουλος καὶ Ρούλα Χατζηαθανασίου. Οἱ ἔγγονοι. Οἱ ἀνεψιοί. Οἱ λοιποὶ συγγενεῖς.

Γραφεῖον Τελετῶν ΚΩΝΣΤ. ΤΣ ΑΝΤΑΡΑΙΩΤΗ, α) Καλαβρύτων 76 (Ἐναντι ἐργατικῶν κατοικιῶν Ψαροφαΐου), τηλ. 326-842, 326-205, 6) Καλαβρύτων καὶ Φωκέας, τηλ. 324-838, 324-855

Τελοῦντες αὔριον Κυριακὴν καὶ ὥραν 9 π.μ. εἰς τὸν ἱερὸν ναὸν τῶν Ἀγγέλων (Α΄ Νεκροταφεῖον) 40ρακονθήμερον μνημόσυνον ὑπὲρ ἀναπαύσεως τῆς ψυχῆς τῆς προσφιλοῦς μας μητρός, ἀδελφῆς, θείας καὶ μάμμης

ΦΑΝΗΣ ΣΠΗΛΙΟΥ ΡΑΛΛΗ

παρακαλοῦμεν πάντας τοὺς τιμῶντας τὴν μνήμην της ὅπως προσέλθουν ἐν αὐτῷ.

Τὰ παιδιά της: Ἀνδρέας Σπ. Ράλλης, Ρένα καὶ Γιῶργος Χρονόπουλος. Οἱ ἀδελφοί. Ὁ ἐγγονός. Οἱ ἀνεψιοί.

Ἰδιαίτεραι προσκλήσεις δὲν θὰ σταλῶσι.

Γραφεῖον Ἱερῶν Τελετῶν ΚΩΣΤΑ Ι. ΧΑΡΙΤΑΤΟΥ, Πατρέως 84 (Ἔναντι Νομαρχίας), τηλ: 277 - 006, 275 - 858

Τελοῦντες αὔριον Κυριακὴν καὶ ὥραν 9,00 π. μ. ἐν τῷ ἱερῷ ναῷ Ἁγίας Σοφίας ἐτήσιον μνημόσυνον ὑπὲρ ἀναπαύσεως τῆς ψυχῆς τοῦ ἀγαπημένου μας συζύγου, πατρός, ἀδελφοῦ, πάππου καὶ θείου

ΣΠΥΡΙΔΩΝΟΣ ΓΕΡ. ΔΑΝΕΛΑΤΟΥ

ΕΤΩΝ 71

παρακαλοῦμεν πάντας τοὺς τιμῶντας τὴν μνήμην του, ὅπως προσέλθουν καὶ ἑνώσουν μεθ' ἡμῶν τὰς πρὸς τὸν Ὕψιστον δεήσεις των.

Ἡ σύζυγος: Ἀναστασία. Τὰ τέκνα: Γεώργιος καὶ Ἀσημίνα, Παναγιώτης καὶ Ἀθηνᾶ Δανελάτου. Αἱ ἀδελφαί: Χρυσούλα χήρα Πατρινοῦ, Μαρία χήρα Ἀθανασίου. Οἱ ἔγγονοι, Οἱ ἀνεψιοί. Οἱ λοιποὶ συγγενεῖς.

Γραφεῖα Τελετῶν: ΓΕΡ. ΜΑΡΑΤΟΣ, Ζαΐμη — Κανακάρη 40, τηλ. 274-367, 276-956, Μαιζώνος 34 — Πατρέως, τηλ. 272-416 καὶ ΝΑΥΠΑΚΤΟΣ τηλ. 27-436

Τὴν Κυριακὴν 22 τρέχοντος καὶ ὥραν 9ην π.μ. θὰ τελέσωμεν εἰς τὸν ἱερὸν ναὸν Ἁγίου Κωνσταντίνου καὶ Ἑλένης Ἔξω Ἁγυιᾶς 40θήμερον μνημόσυνον γιὰ τὴν ἀνάπαυσιν τῆς ψυχῆς τοῦ ἀγαπημένου μας

ΕΠΑΜΕΙΝΩΝΔΑ (ΠΑΝΟΥ) ΣΤΑΜΑΤΗ

ΕΠΙΤΙΜΟΥ ΔΙΕΥΘΥΝΤΟΥ ΛΙΜΕΝΙΚΟΥ ΤΑΜΕΙΟΥ ΠΑΤΡΩΝ

καὶ παρακαλοῦμεν πάντας τοὺς τιμῶντας τὴν μνήμην του, ὅπως προσέλθουν καὶ ἑνώσουν μεθ' ἡμῶν τὰς πρὸς τὸν Ὕψιστον δεήσεις των.

Ἡ γυναίκα του: Σοφία. Τὰ παιδιά του: Μίμης καὶ Λέλα. Οἱ ἀδελφοί. Τὰ ἐγγόνια του.

Γραφεῖον Τελετῶν ΚΩΝΣΤ. ΤΣ ΑΝΤΑΡΑΙΩΤΗ, α) Καλαβρύτων 76 (Ἐναντι ἐργατικῶν κατοικιῶν Ψαροφαΐου), τηλ. 326-842, 326-205, 6) Καλαβρύτων καὶ Φωκέας, τηλ. 324-838, 324-855

Τελοῦντες αὔριον Κυριακὴν καὶ ὥραν 9.30 π. μ. ἐν τῷ ἱερῷ ναῷ τῶν Ἀγγέλων (Α΄ Νεκροταφείων) Πατρῶν 40θήμερον μνημόσυνον ὑπὲρ ἀναπαύσεως τῆς ψυχῆς τοῦ λατρευτοῦ μας συζύγου, πατρός, ἀδελφοῦ, πάππου καὶ θείου

ΙΩΑΝΝΟΥ ΠΕΤΡΙΔΗ

παρακαλοῦμεν πάντας τοὺς τιμῶντας τὴν μνήμην του ὅπως προσέλθουν καὶ ἑνώσουν μεθ' ἡμῶν τὰς πρὸς τὸν Ὕψιστον δεήσεις των.

Ἡ σύζυγος: Ἄννα. Τὰ τέκνα: Παναγιώτης Πετρίδης, Κυριακούλα καὶ Χριστόφορος Παπαδᾶτος (ἐν Γερμανία), Μαρία καὶ Ἀνδρέας Βίτσος, Χρυσούλα καὶ Νικόλαος Λιόλιος, Νικολίτσα, Θεοδώρα Πετρίδου. Ἡ ἀδελφή: Εὐγενία χήρα Γεωργίου Πετρίδη. Οἱ ἔγγονοι. Οἱ ἀνεψιοί. Οἱ λοιποὶ συγγενεῖς.

Γραφεῖον Τελετῶν ΚΩΝΣΤ. ΤΣΑΝΤΑΡΑΙΩΤΗ, α) Καλαβρύτων 76 (Ἐναντι ἐργατικῶν κατοικιῶν Ψαροφαΐου), τηλ. 326-842, 326-205, 6) Καλαβρύτων καὶ Φωκέας, τηλ. 324-838, 324-855

Τελοῦντες αὔριον Κυριακὴν καὶ ὥραν 9.30 π.μ. εἰς τὸν ἱερὸν ναὸν Ἁγίου Φανουρίου Πατρῶν, ἐτήσιον μνημόσυνον ὑπὲρ ἀναπαύσεως τῆς ψυχῆς τοῦ λατρευτοῦ μας συζύγου, πατρός, ἀδελφοῦ, πάππου, καὶ θείου.

ΑΝΤΩΝΙΟΥ ΣΚΡΟΥΜΠΑΚΟΥ

παρακαλοῦμεν πάντας τοὺς τιμῶντας τὴν μνήμην του ὅπως προσέλθουν καὶ ἑνώσουν μεθ' ἡμῶν τὰς πρὸς τὸν Ὕψιστον δεήσεις των.

Ἡ σύζυγος: Κλεοπάτρα. Τὰ τέκνα: Χρῆστος καὶ Ἀνίτα, Νικόλαος Σκρουμπάκου, Ἀγγελικὴ καὶ Νικόλαος Μπάρλος, Ἄρτεμις καὶ Λάζαρος Γκούβας, Μαρία καὶ Χρῆστος Λιόλη. Οἱ ἀδελφοί: Παναγιώτα καὶ Χρῆστος Τριανταφυλλοπούλου. Οἱ ἔγγονοι. Οἱ ἀνεψιοί. Οἱ λοιποὶ συγγενεῖς.

Γραφεῖον Τελετῶν ΑΝΔΡΕΟΥ ΚΙΑΦΑ, Γούναρη 173 & Ἁγίου Δημητρίου, τηλ: 275 - 295. Κά τω Ἀχαΐας 22 - 077

*Τελοῦντες αὔριον Κυριακὴν καὶ ὥραν 9ην π. μ., ἐν τῷ ἱερῷ ναῷ Ἁγίου Νικολάου Πατρῶν, ἐτήσιον